

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՅ-ՎՐԱՅԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 1918-1919 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ (նամակներ, զեկուցագրեր)

Ա Վ Ն Ո Ս Ք Ր Ո Ս

ԵՐԵՎԱՆ 2017

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԽԻՎ**

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

**ՀԱՅ-ՎՐԱՅԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
1918-1919 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ
(նամակներ, զեկուցագրեր)**

**ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՁ. ԱՇԾԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ**

165



**ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES**

165

Մարտիրոս

ԵՐԵՎԱՆ 2017

ՀՏԴ 93/94:32.001

ԳՄԴ 63.3+66.0

Հ 854

**Հրատարակվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի և
Հայաստանի ազգային արխիվի գիտական խորհուրդների
որոշմամբ:**

**Կազմող, առաջարանի և ծանոթագրությունների հեղինակ՝
պ.գ.թ., դոցենտ Համո Սուքիասյան**

Խմբագիրներ՝

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Աշոտ Մելքոնյան
պատմ. գիտ. դոկտոր Ամատունի Վիրաբյան

Հարությունյան Մարտիրոս

Հ 854 Հայ-վրացական հարաբերությունները 1918-1919 թվականներին (նամակներ, զեկուցագրեր)/ Մ. Հարությունյան, կազմող՝ Հ. Կ. Սուքիասյան. - Եր.: ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2017. - 153 էջ:

Ժողովածուում առաջին անգամ հրատարակվում են հայ նշանավոր հասարակական-քաղաքական գործիչ, դիվանագետ, 1919 թ. Թիֆլիսի հայ-վրացական խաղաղարար կոնֆերանսում Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակության նախագահ Մարտիրոս Հարությունյանի շուրջ երեք տասնյակ նամակ-զեկուցագրերը, որոնք վերաբերում են 1918-1919 թթ. Հայաստանի ու Վրաստանի հարաբերություններում առկա վիճելի խնդիրներին և կողմերի՝ դրանք կարգավորելուն ուղղված ջանքերին:

Ժողովածուն հասցեագրված է պատմաբաններին, դիվանագետներին, քաղաքագետներին, Հայաստանի Հանրապետության (1918-1920 թթ.) պատմությամբ հետաքրքրվողներին:

ՀՏԴ 93/94:32.001

ԳՄԴ 63.3+66.0

ISBN 978-9939-860-49-7

©Սուքիասյան Հ. Կ., 2017

© ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2017

©Հայաստանի ազգային արխիվ, 2017

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջաբան	3
Փաստաթղթեր	30
N 1, [23-26 դեկտեմբերի 1918 թ.]	30
N 2, 8 հունվարի 1919 թ.	32
N 3, 9 հունվարի 1919 թ.	38
N 4, 11 հունվարի 1919 թ.	40
N 5, 13 հունվարի 1919 թ.	42
N 6, 16 հունվարի 1919 թ.	45
N 7, 17 հունվարի 1919 թ.	47
N 8, 21 հունվարի 1919 թ.	49
N 9, 21 հունվարի 1919 թ.	52
N 10, 23 հունվարի 1919 թ.	53
N 11, 28 հունվարի 1919 թ.	55
N 12, 30 հունվարի 1919 թ.	61
N 13, 30 հունվարի, 2, 5 փետրվարի 1919 թ.	65
N 14, 9 փետրվարի 1919 թ.	69
N 15, 17 փետրվարի 1919 թ.	70
N 16, 24 փետրվարի 1919 թ.	71
N 17, [ոչ շուտ, քան 24 փետրվարի 1919 թ.]	73
N 18, [ոչ ուշ, քան 28 փետրվարի 1919 թ.]	76
N 19, 1 մարտի 1919 թ.	77
N 20, 2 մարտի 1919 թ.	84

N 21, 4 մարտի 1919 թ.	86
N 22, 10 մարտի 1919 թ.	88
N 23, 12 մարտի 1919 թ.	91
N 24, 14 մարտի 1919 թ.	92
N 25, 15 մարտի 1919 թ.	93
N 26, 16 մարտի 1919 թ.	96
N 27, 2 ապրիլի 1919 թ.	97
N 28, 7 ապրիլի 1919 թ.	100
N 29, 16 ապրիլի 1919 թ.	138
Հավելված	140
N 1	140
N 2	141
N 3	142
N 4	143
Անձնանուններ	144
Տեղանուններ	148

Մարտիրոս Հարությունյան
Հայ-վրացական հարաբերությունները 1918-1919 թվականներին
(նամակներ, զեկուցագրեր)

Կազմող, առաջաբանի և ծանոթագրությունների
հեղինակ՝ Համո Կարենի Սուքիասյան

Мартирос Арутюнян

Армяно-грузинские отношения в 1918-1919 гг. (письма, доклады)

Составитель, автор предисловия и примечаний
Амо Каренович Сукиасян

Martiros Harutyunyan

Armenian-Georgian relationships in 1918-1919 (letters, reports)

Compiler and author of the preface and commentaries
Hamo K. Sukiasyan

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ա. Մարանգոզյանի
Սրբագրիչ՝ Ն. Դավթյան
Տպագրիչ՝ Լ. Մուրադյան

Ստորագրված է տպագրության՝ 20.09.2017 թ.
Տպաքանակը՝ 150 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>